

ՏԱՍՆ ԵՒ ԻՆՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ՄԵԼԿ

Տարեկան գինը 10 բուրլի, կես տարվանը 6 բուրլ:

Առանձին համարները 7 կոպեկով:

Թիֆլիսում գրվում են միմյանիս խմբագրատան մէջ:

Մէջը հասցէն. Тифлисъ. Редакция «Мшакъ».
կամ Tiflis, Rédaction «Mschak».

Խմբագրութիւնը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ
(բացի կիրակի և տօն օրերէն):

Յայտարարութիւն ընդունվում է ամէն լիցուով:

Յայտարարութիւնների համար վճարում են
խրաքանչիւր բառին 2 կոպեկ:

ԲՈՎԱՆԱԳՈՒԹԻՒՆ

Որտեղ պէտք է հիմնվել օրինակելի չերամ-
տուներ. Նախաձեռն Աւերապետական. Ներքին լուրեր.
—ԱՍՏՈՒԻՆ. ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Հայրենիք. Երազի
կարծիքը. Արտաքին լուրեր.—ԽՈՒՆ. ԼՈՒՐԵՐ.—
ՀԵՌԱՅԻՐՆԵՐ.—ԲՈՐՍՍ.—ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.
—ԲԱՆԱՍՏՐԱԿԱՆ. Երկու խօսք եկեղեցական
վարդապետ մասին.

ՈՐՏԵՂ ՊԵՏԵ Է ՀԻՄՆԱԿԵՐ ՕՐԻՆԱԿԵՐ ՇԵՐԱՄԱՍՈՒՆԸ

Երբ որ մեր մամուլը խոսում է Թիֆլիսի
Մուշտայի պարուստի միջանկի մա-
սին, նա մեծ մասամբ խոսում է այն տե-
սակէտից, որ դարեւոր ծառերը կարողանա-
ն չհոյակապ բազմաթիւ շինութիւններ կա-
ռուցելով. այդու մէջ, Թիֆլիսցիների
միակ. գրեթե ամբողջ փայտէն է, քաղաքում
պակասել է այնպէս, որ հազարաւոր բու-
սակներով, քաղաքի բնակիչները ա-
մառվայ օրեր օրերում այլ ևս ոչ մի տեղ
չունեն փողը ինչ մաքուր օր շնչելու, և
այլն....

Բայց նայենք Մուշտայի պարուստի օրի-
նակի շինարարական կառուցվելու իրողու-
թեան վրա և ուրիշ բուն գործնական տե-
սակէտից, քաղաքի այդ տեսակ կենտրո-
նում շինարարական գործիքեան նպատակա-
յարմար կամ աննպատակայարմար լինելու
տեսակէտից:

Նախ ամեն փոքր ի շատէ փորձված շե-
րամասպահ գիւղէ, որ շինարարի որդը պահե-
լու, նրանից ընտիր բոժոժ, լաւ թել և
պիտանի սերմ ստանալու համար, մեծ ըզ-
գուշովիւն և առանձին յարմարութիւն-

ներ են հարկաւոր: Հարկւր հազար բնակիչ
ունենցող մի մեծ քաղաքում, որտեղ օրն
այնպէս էլ մաքուր չէ կարող լինել, որտեղ
միշտ թող է լինում, որտեղ նոյն իսկ փակ
պատուհանների ձեղքերից թողը մանկով
աւերում է հոսանք, մի մեծ քաղաքում, որ-
տեղ միշտ աղմուկ է լինում, երաժշտու-
թիւն, կառքերի ձայներ և այլն և այլն,—
անհնարին է օրինակելի կերպով պահել
շերամի որդը: Յայտնի է որ շերամի որդը
երբ քնի մէջ է գտնվում, կանոնաւոր կեր-
պով զարգանալու համար, անպայման հան-
գստութիւն է պահանջում:

Միթէ օրինակելի շերամատան հիմնա-
դիրները Թիֆլիսի պէս մեծ կենտրոնի այ-
գիններից միւսում, այդ բոլորը չը գիտեն
Անկարիէլի, որ այդ փորձված շերամա-
պահները այդ չը գիտենային.... Ուրեմն
ակամայ մարդն այն է մտածում, որ գոր-
ծին դուրս կանգնած պաշտօնեաները աւե-
լի իրանց անձնական հանգիստն ունեն
աւելի առաջ: Ուրիշ ի՞նչ բացատրու-
թիւն տանք: Հակառակ դէպքում պէտք է
ընդունենք, որ գործի ղեկավարները կա-
տարեւապէս տգէտ էին և անտեղեակ այն
պարզեական և ուսումնական տեղեկութիւն-
ներին, որ շերամի որդը չէ կարելի պահել
քաղաքային աղմուկի և քաղաքային թողի
մէջ:

Այժմ նայենք գործի վրա և մի այլ տե-
սակէտից:

Երբ որ ուզում ենք հիմնել մի որ և է
օրինակելի հաստատութիւն, լինի դա շե-
րամատան, այգեգործական դպրոց, գինե-
գործարան, գինեգործական դպրոց, բամ-
բակի պլանտացիա և այլն, պէտք է աշ-
խատենք հաստատել այդ տեսակ օրինա-
կելի ձեռնարկութիւնները այնպիսի տե-

ղում, այնպիսի շրջանում, որտեղ ազգա-
բնակչութեան մեծ մասը պարագլուխ զբաղ-
վում է արդիւնաբերութեան նոյն ճիւղով,
որպէս զի ժողովուրդը սովորի թէ ինչպէս
պէտք է պարագլուխ արդիւնաբերութեան
այս կամ այն ճիւղով: Եթէ ոչ ի՞նչ խոր-
հուրդ կունենար հիմնել դպրոց օրինակե-
լի այգեգործական դպրոց, խօսքի համար,
Նիժնի-Նովորոզովում, կամ Մոսկվայի նա-
հանգում, որտեղ խաղող էլ չէ բուսնում
կամ ի՞նչ միտք կունենար հիմնել օրինա-
կելի շերամատան դպրոց Վորոնէժում, որ-
տեղ ցուրտ կլիման չէ էլ թոյլ տալիս շե-
րամատապահութեամբ պարագլուխ....

Կրիմում խաղող է բուսնում, Կրիմում
ժողովուրդը պարագլուխ է այգեգործու-
թեամբ և գինեգործութեամբ,—այդ պատ-
ճառով շատ խելացի բան է, որ Կրիմում,
Ելաթայի մօտ, հիմնված է այգեգործական
և գինեգործական դպրոց:

Մեր շերամապահ ազգաբնակչութիւնը
կենտրոնացած է Երևանեան նահանգում
Նումանպէս և Նուխու կողմերում և Գան-
ձակ նահանգի այլ և այլ տեղերում, և
որովհետեւ այդ ազգաբնակչութիւնը պարա-
պում է շերամապահութեամբ մեծ մասամբ
նահապետական ձևով,—վերին աստիճանի
նպատակայարմար կը լինէր հիմնել օրինա-
կելի շերամատան վերլիշեալ շերամապահ
կենտրոններում, որպէս զի ժողովուրդը օրի-
նակ առնէ թէ ինչ ձևով պէտք է պահել
շերամը, գիտութիւնից մշակված կանոնե-
րին համեմատ:

Բայց ի՞նչ միտք ունի հիմնել օրինակելի
շերամատան այնպիսի մի ահագին կենտ-
րոնում, ինչպէս Թիֆլիս քաղաքն է, այն էլ
վրաստանի պէս մի երկրում, որտեղ ժողո-
վուրդն ամենեւին չէ պարագլուխ շերամա-

պահութեամբ: Դա նոյնը կը լինէր, եթէ
մենք հիմնէինք գինեգործական դպրոց, դի-
ցուք Ստաւրոպոլում:

Մենք աւելի կասենք. Թէև ամբողջ Ե-
րևանեան նահանգը պարագլուխ է բամբա-
կացանութեամբ, բայց դարձեալ միտք չու-
նէր բամբակի օրինակելի պլանտացիա
գարդացիէլ Երևան քաղաքում գտնվող Սար-
գարի պարկում, այլ այդ տեսակ օրինակելի
պլանտացիա պէտք է գարդացիէլի գիւղա-
կան շրջանում, բամբակացանութեամբ պա-
րագլուխ ամենախիտ գիւղական ազգաբնա-
կութեան մէջ:

Այդպիսով մեր կարծիքով, բամբակի օ-
րինակելի պլանտացիա պէտք է հիմնվել
Երևանեան նահանգի գիւղական շրջանում,
գինեգործական օրինակելի դպրոց պէտք է
հիմնվել կամ Կանկթում կամ Երևանեան
նահանգում, օրինակելի շերամատան պէտք
է հաստատվել կամ Երևանեան նահան-
գում, կամ Նուխում և այլն:

Եթէ ոչ այդ բոլոր անտեղի շէնքեր, ա-
պարդիւն ծախսեր տեսնելով, աչքի առջև
ունենալով այն տարօրինակ երևոյթը թէ
այս կամ օրինակելի հաստատութիւնը,
այս կամ այն օրինակելի ձեռնարկութիւնն
իրաւորվում է ուղիղ այնպիսի կենտրոն-
ներում, որտեղ շրջապատող ժողովուրդը չէ
պարագլուխ այս կամ այն արդիւնաբերու-
թեան ճիւղի մշակութեամբ,—ակամայ մար-
դըս այն եղանակացութեան է դալիս թէ
այդ բոլորը կատարում են մարդիկ աւելի
իրանց անձնական հանգստի համար, քան
թէ ընդհանրական օգտի համար:

Գ. Ա.

ԲԱՆԱՍՏՐԱԿԱՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՒ ԵՂՇԱՆԻ ՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԱ- ՍԻՆ

Քրիստոսի եկեղեցին է քրիստոսին հաւատա-
ցողների միաբանութիւնը:

Հայկական քրիստոնէական եկեղեցին է, ընդ-
հանրական-առաքելական եկեղեցու մի հաւաքա-
կան անդամը՝ հիմնված առաքելական և մարդա-
բնական հիմունքներով վրա: Հայկական քրիստո-
նէական եկեղեցին, որպէս և ամենայն եկեղեցի,
ունի իր մէջ երկու դաս, այն է՝ դաս ուսուցա-
նող և դաս ուսանող: Ուսուցանող դասը կոչվում
է ուսուցանող եկեղեցի, սրբապատգանքիւն, նուի-
րապետութիւն, հոգեւոր վարչութիւն, քահանայա-
պետութիւն և այլն. ուսանող եկեղեցին է հաւա-
տացեալ հոգը կամ ժողովուրդը: Առաքելական
հիմունքներին համեմատ՝ ուսուցանող եկեղեցուն
ընծայվածները նախ ընտրվում են և ապա սրբա-
գործվում առաքելական ձեռնադրութեամբ: Ընտ-
րութեամբ, ձեռնադրութեամբ և օծմամբ պահ-
պանվում է եկեղեցու մէջ քահանայութեան
կարգը, իր եօթն աստիճաններով: Աստիճաններին
նայած՝ երկու կարգի է բաժանվում սրբապետու-
թիւնը. այն է ձեռնադրութեամբ և աղօթքով
արված կարգի աստիճաններ, որպէս են գոնա-
պետութեան, ընթերցողութեան, ջահնկալու-
թեան, կրտսարկաւաղութեան և արքեպատու-
թեան աստիճանները, որ և կոչվում են վարդ-
կամ խոնարհագոյն աստիճաններ, իսկ աղօթքով
ձեռնադրութեամբ և օծմամբ արվում է ուրբ և
մեծ աստիճանը, որ է քահանայութիւնը: Քահա-
նայութիւնը պարունակում է իր մէջ նուիրապե-
տական երկու մեծ և վերին իշխանութիւնը, այն
է՝ երկուցորդ և եպիսկոպոսութիւնը:

Եկեղեցու հովուութիւնը, ուսուցչութիւնը՝ կամ
վարդապետութիւնը և հոգեւոր կառավարչութիւնը

յանձնված է երկուցորդ և եպիսկոպոսութեան՝
եկեղեցու հիմնադրից: Եպիսկոպոսներն են քրիս-
տոսի առաքելայինը, երէցները կամ քահանաներն
են նրա աշակերտները: Եկեղեցու վերին տեսչութիւ-
նը յանձնված է թէ ս. Գրքի և թէ առաքելական և
եկեղեցական օրինադրութեան համեմատ՝ եպիս-
կոպոսութեան: Եկեղեցուն խորհրդակալատարութեան
կամ սրբապատգանքիւն նկատմամբ չը կա ոչ մի
խտիր կամ տարբերութիւն եպիսկոպոսների մէջ.
բայց խտիր է տարբերութիւն կալ նրանց վար-
չական իշխանութեան նկատմամբ:

Առաքելական և եկեղեցական սահմանադրու-
թեան համեմատ՝ մասնաւոր կամ թաղական ու
գիւղական եկեղեցիներում, ուր մէկից աւելի քա-
հանաներ կան, մէկը նրանցից լինում է առաջ
ընտրված ձեռնադրութեան և սա է այն եկեղեցու
կառավարիչը, բայց ինքն էլ ստորադրվում է իր
վրձակաւոր եպիսկոպոսի իրաւասութեանը: Բոլոր
մասնաւոր վրձակների եպիսկոպոսները պէտք է
ստորադրվին՝ մասնաւոր վրձակներին իր մէջ պա-
րունակող կեղծոյնին կամ մայր աթոռի եպիսկո-
պոսին, որ կոչվում է Հայրապետի եպիսկոպոս—
Հայրապետ եպիսկոպոս—Հայրապետապետ—
Հայրապետ—Հայրապետ—Հայրապետ:

Հայրապետական եկեղեցիներին մայր եկեղեցին
լինելով ս. Էջմիածինը, որպէս առաջին աթոռ ս.
Գրիգոր Լուսաւորչի, պատմական և օրէնսդրա-
կան հիմունքներին համեմատ՝ եպիսկոպոսապետը
կամ կաթողիկոսը նա է, ով որ առաքելական
ընտրութեամբ, այսինքն՝ համայն ազգի հաւանու-
թեամբ, և քահանայապետական ձեռնադրութեամբ
ու օծմամբ կարգվում է յաջորդ Թադէոս և Բար-
դղիմէոս ս. առաքելայինների և Ժառանգ ս. Լու-
սաւորչի զահնիւ:

Հայոց առաքելական և լուսաւորչական եկեղե-
ցուն պատկանող համայն հաւատացեալների, թէ
հոգեւորականների և թէ աշխարհականների, միե-
նուսուցանող և ուսանող եկեղեցու հոգեւոր վրձ-
ակնորդ զահնիւն է ամենայն հայոց եպիսկոպոսա-
պետը կամ հայրապետը, որ կառավարում է ա-

ռաքելական եկեղեցին առաքելաբար՝ ըստ ամե-
նային: Նա է եկեղեցու ընդունած հաւատքի,
վարդապետութեան, ծէսերի, արարողութիւնների
և նուիրական աւանդութիւնների պահպան իշ-
խանաւորը:—Նրա հիւանդութեան, բացակայու-
թեան և մահվան միջոցներում թէպէտ և եղել են
տեղակայներ, բայց ոչ միջտեղակալ, լինել այդ
մի անձն թէ մի հաւաքական մարմին՝ իրաւունք
չէ ունեցած որ և ինչ մի փոփոխութիւն անել
եկեղեցու ընդունված հաւատքի, վարդապետու-
թեան, ծէսերի, արարողութիւնների և նուիրա-
կան աւանդութիւնների մէջ, այն պատճառով,
որ ինքն կաթողիկոսն ևս ինքնապաշտ և ինքնիշ-
խան իրաւունք չէ ստացած այդ բաների մէջ
փոփոխութիւններ անելու, այլ միայն և եթ
պաշտպանելու և տարածելու:

Եկեղեցու կարգերի մէջ որ և է փոփո-
խութիւն անելու իրաւասութիւնը պատկանում է
միմյան լրացեալ եկեղեցուն, այն է՝ ուսուցանող
և ուսանող եկեղեցու ամբողջութեան և ոչ մա-
սին: Այդ ինչ որ եկեղեցու լրութիւնն ու ամ-
բողջութիւնն օրէնքի և նուիրական աւանդու-
թիւնների միջոցով յատկացել է կաթողիկոսի
աստիճանին և իրաւասութեան, այն ամենը միան-
գամայն անհաղորդել են կաթողիկոսական իշ-
խանութիւն չը վայելողին: Բայց կաթողիկոսա-
կան իշխանութիւնը պարունակում է իր մէջ հա-
ղորդելի և անհաղորդելի իրաւասութիւններ:

Անհաղորդելի է այն իրաւասութիւնը, որ վե-
րաբերում է զուտ կրօնական-եկեղեցական
խնդիրներին և կաթողիկոսական իշխանութեա-
նը միայն: Հաղորդելի են այն ամենը, որ-
ոնք չեն վերաբերում զուտ կրօնական-եկեղե-
ցական և կաթողիկոսական բուն իշխանութեան
խնդիրներին և գործերին: Հաղորդելի իրաւունք-
ներն անցնում էին կաթողիկոսական տեղակալնե-
րին, երբ կաթողիկոսը լինում էր բացակայ իր
աթոռից և երբ աթոռը լինում էր թափուր կա-
թողիկոսի մահվան պատճառով՝ կամ այլ պատ-
ճառներով, օրինակ՝ զահնիկցութեամբ, տարա-

գրութեամբ, ընտրութեան յետաձգութեամբ և
այլն:

Աչքի առաջ ունենալով տեղականների շարքը և
նրանց կատարած գործերը, որ նոյն այս էջերի
մէջ մանրամասնօրէն թուած լինելով մենք էլ ա-
ռաջ չենք բերում, տեսնվում է, որ նախ՝ տեղա-
կաներ ևղած են եպիսկոպոսներ, երբեմն և
վարդապետներ և Ժամանակաւոր կաթողիկոսներ
ևս, երկրորդ՝ որ տեղականներն են եղել կաթո-
ղիկոսների բացակայութեան և աթոռի թափուր
եղած միջոցներին եկեղեցական ընթացիկ գործե-
րին ընթացք տուողները, երրորդ՝ որ զրանցից
մէկը, Յովհաննէս մանաղեկեցոյն՝ նոյն իսկ եկե-
ղեցական ժողով ևս կազմեց, երբ կաթողի-
կոսի ընդունած քաղկեդոնականութիւնը մերժեց
և աղգային եկեղեցու իրաւունքներին պաշտպան
հանդիսացած Հիմնվելով վերոգրեալ փաստերի
վրա՝ չենք կարող ընդունել այն կարծիքը թէ՝
տեղականների պաշտօնը կայանում էր եկեղեցա-
կան տնտեսական մասի վերահսկողութեան մէջ
միայն: Ընդհակառակը երևում է, որ տեղակալու-
թեան պաշտօնը նուիրապետութեան մէջ աւելի
մեծ պաշտօն էր, քան թէ լոկ տնտեսութեան վրա
հսկելու պաշտօնը:

Այժմ դանք սինոդական սկզբնաւորութեան և
հաստատման մասին ևս մի երկու խօսք ասել:

1783 թվից՝ Ղրկեսու կաթողիկոսը նախ առա-
ջինը եղաւ, որ նախապէս սինոդի սկզբնաւորու-
թեան ծրագրերը Այս ծրագրին համեմատ սինոդի
անդամների թիւը պիտի լինէր վեց և անդամները
պէտք է լինէին արքեպիսկոպոսներ և եպիսկո-
պոսներ: Այս ժողովի պաշտօնն էր լինել խոր-
հուրդից կաթողիկոսին: Երեւի թէ այդ ժողովը
չը պահեց իր գոյութիւնը շարունակ: Այդ երե-
ւում է նրանից որ 1802-ին Գանիէլը կաթողի-
կոսանալով՝ իր կուսակիցներին նոր առաջարկու-
թիւն է անում՝ կազմել մի ժողով այնպիսի իրա-
ւունքներով, որ ոչ կաթողիկոսը առանց այն Ժո-
ղովի հաճութեան և ոչ ժողովը առանց այն կաթողի-
կոսի հաւանութեան կարենան անօրինակ գործեր,

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 19 օգոստոսի: «Бирж. Вѣд.»
լրագիրը հաղորդում է, որ մի առանձին յանձնաժողով է հիմնվում բոլոր կառավարական հիմնարկությունների և վարչությունների ներկայացուցիչներից՝ ուստաց առևտրական ծովագնացության հարցը մշակելու նպատակով: Յանձնաժողովին մասնակցելու համար կը հրավերվեն զանազան տեղական հիմնարկությունների ներկայացուցիչները, Բալտիան, Սև, Ազովյան և Կասպից ծովերում առևտրողները և այլ ձեռնհաս անձինք:

ՆԻՒԵՐՈՒԿ, 19 օգոստոսի: Ստեփանյանի մոտ, կատարել գետի վրա, հիստային կարողնալով տեղի ունեցավ մի սարսափելի աղետ. մեկ ժամում 45 բալետ արագությամբ ընթացող գնացքը կես զեյերին մոտեցավ կամուրջին, որի վրա փռած գերանների չնորձով բեկնվել մեջ ճեղքեր էին բացվել: Երկուստիվ, թռչելով կամուրջի պատշգամբից, ընկավ, քաշտալով իր ետևից վազոններ դեպի գետը 91 ոտնաչափ բարձրությունից: Հասնալարները ընկան 21 սպանված են և 29 հոգի ծանր վիրավորված են:

ԿՈՊԵՆՀԱԳԵՆ, 19 օգոստոսի: Շվեդիայի թագավորը Ֆրեդերիկսբուրգ կը գալ սեպտեմբերի 1-ին (նոր տոմարով) և 4-ին, կեսօրից յետոյ կը վերադառնա: Թագավորը Ղանայի թագավորին և նրա բարձր հերերին հրավերեց մասնակցել նապաստանների որսին սեպտեմբերի 5-ին, իսկէն կղզու վրա: Հրաւերն ընդունվեց:

ՆԻՒԵՐՈՒԿ, 19 օգոստոսի: Բալտիանցի յետ է քաշվում դեպի Սանկտպետր, որի պատերի մոտ նա հրամայեց կենտրոնացնել զորքերը: Նախագահը կարեւոր չափ շատ զորքեր բերել տուեց հիստային և հարաւային նահանգներից, և այդ կարգավորվեան չնորձով կոնգրեսները լսելու զորք կուենայ:

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 19 օգոստոսի: Այստեղ չեն հաւատում, որ Բալտիանցի կատարելապես ջարդ է կերել, որովհետև ընտանիքի երկիրը պաշտպանության համար գեղեցիկ պայմաններ ունի:

ՖԻՆԼԱՆԴԻԱ, 19 օգոստոսի: Կէս զեյերին այստեղից շարժվում ճանապարհը ընկան հայրենիք վերադառնող զանապառներ: Երբ նրանք քաղաքի միջով անցնում էին, փոթորկալի ցոյցեր տեղի ունեցան. «ժիլի» բարձր աղաղակներին ունգաւաքը պատասխանում էին «էլիէն» և «կորչին»:

Խորվաթները աղաղակներով: Դաւանապիք շոգենաւ նստելով, աղաղակում էին «Թող կորչի Ունգարիան»: Ցոյցերը քաղաքում շարունակվում էին և վերջացան կռիւներով, որոնց ժամանակ մի քանի խորվաթ ուսանողներ վիրավորվեցան: Տեղի ունեցան 19 կալանաւորումներ:

ՎԻԵՆԱ, 19 օգոստոսի: Հրատարակված է կայսերական հրաման բռնիական և հերքողական չորս նոր զուգոր կազմակերպելու մասին: Այդպիսի զորքերի թիւը 40-ի կը հասնի:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԻ ԲՈՐՍԱ

Օգոստոսի 16-ին

Լոնդոնի վրա 10 ֆունտ արծէ . . .	98	75	4
Բեռլինի վրա 100 մարկ . . .	48	521/2	
Փարիզի վրա 100 ֆրանկ . . .	38	871/2	
Ուսլի . . .	արծէ	7	95
Մարսայի կուպոններ . . .	159		
Արժամ . . .	1	05	
Բորսայի գիծումներ . . .	4	50/0	
Պետ. բանկի 5% տոմս 1 շրջանի . . .	103	50	
— — — 2-րդ . . .	103	12	
— — — 3-րդ . . .	—	—	
— — — 4-րդ . . .	—	—	
— — — 5-րդ . . .	—	—	
— — — 6-րդ . . .	102	75	
6% ռուկայ ընտա . . .	161		
4% ռուկայ փոխառություն . . .	—	—	
Արեւելան 5% փոխառ. 1-ին շրջ. . .	—	—	
— — — 2-րդ . . .	101	—	
— — — 3-րդ . . .	101	75	
Ներքին 5% առաջին փոխառութ. . .	235	75	
— — — երկրորդ . . .	225	50	
Պետական. երկաթուղային ընտա . . .	104	—	
5 1/2% ընտա . . .	—	—	
4% ներքին փոխառություն . . .	95	50	
5% գրաւ. թղթ. աքի. կալ. բանկի . . .	102	25	
Ազն. կալ. բանկի խաղարկության գրաւ. թղթ. . .	211	—	
5 1/2% վկայակ. գիւլ. հող. բանկի. . .	104	12	
4 1/2% գրաւական թղթեր կալուած. փոխ. կրեդիտ. ընկեր. մետալ. . .	150	—	
— — — թղթալ. . .	101	—	

Պետերբուրգի քաղաքային կրեդիտ. ընկերության օրվաքանները. . . 101 > 62 >
Սոսկիայի քաղաք. օրվաքաններ. . . 101 > 75 >
Օդեսայի . . . 101 > 87 >
Թիֆլիսի . . . — > — >
Գրաւ. թղթ. Թիֆլիսի կալ. բանկի. . . — > — >
— — — Գուժայիսի . . . — > — >

Ս. Պետերբուրգի բորսայի արամադրությունը թույլ է:

Խմբագիր-հրատարակող՝ ԳԻՒԳՈՐ ԱՐՄԵՐՈՒՄԻ

Յ Ա Յ Տ Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ն Ե Ր

ՆՈՐ ՀԻՐԱՆՈՑ „ԴԱՆԻԱ“

ԹԻՖԼԻՍԻՄ

Քաղաքի կենտրոնում, Գոլովինսկի պողոտեկտի վրա: Գեղեցիկ և մաքուր կահավորված սենյակներ. օրը 60 կոպեկից մինչև 5 ռուբլի. ամսով մեծ զիջում է անվում: Կերակուրները թարմ և համալ: 4—36

Բժշկականության մի ուսանող ՊԱՐԻՋՈՒՄ պատրաստ է հարկ եղած դիւրութիւններն ընծայել այն ամեն հիւանդներին, որոնք Պարիզ են գալիս իրանց ցաւերը դարմանելու, ցոյց տալով նրանց յարմարագոյն հիւանդանոցներ և ամենայնպէս բժիշկների անուանների վրա մատնացոյց անելով, մի և նոյն ժամանակ կատարելով և թարգմանի պաշտոնը:

Հասցէն իմանալու համար դիմել „Մշակի“ խմբագրութեանը: 6—6

ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ

ԲԱԳՐԱՏ ՄԻՐԻՄԱՆԵԱՆԻ

Ընդունելութիւն և քննութիւն աշակերտների կը սկսվի օգոստոսի 26-ին, իսկ ուսումը սեպտեմբերի 2-ին: Գановская и Садовая ул., домъ № 38. 2—5

ԵՐԿՈՒ ՎԱՐԺՈՒՀԻՆԵՐ ցանկանում են դասեր ունենալ հայոց ծխական դպրոցներում ձեռագործի, թուարանութեան, զգաղութեան, վայելչագրութեան:

Պայմանների մասին դիմել. Армянскій базаръ, Шубный рядъ, домъ Абесоломова, № 3. 3—3

ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ ԵՒ ՊԱՆՍԻՕՆ ՕՐԲԵԼԵԱՆՑԻ

Նորին գերագնացութիւն կովկասեան ուսումնարանական շրջանի պ. Հոգաբարձուի կարգադրութեամբ 1890 թվի դեկտեմբերի 5-ից եւ ստացել եմ իրաւունք նաեւ պանսիոն ունենալու: Պանսիոնում աշակերտները պատրաստվում են պետական բոլոր ուսումնարանների համար: Աշակերտներն ընդունվում են թուշակաւորներ, կիսաթոշակաւորներ և երթևեկներ ձեռնառու պայմաններով: Պանսիոնը գտնվում է Բեհթուլեան փողոցի վրա, № 17: 3—4

ВЫСОЧАЙШЕ УТВЕРЖДЕННОЕ
ТОВАРИЩЕСТВО

МЕХАНИЧЕСКАГО И ЧУГУННО-ЛИТЕЙНАГО ЗАВОДА

БЕЛЛИНО-ФЕНДЕРИХЪ

ВЪ ОДЕССѢ.

Складъ и производство сельско-хозяйственныхъ и заводскихъ машинъ и орудій, какъ-то:

Постоянныхъ паровыхъ машинъ и котловъ разныхъ системъ и силъ, Мукомольныхъ мельницъ и всякаго рода принадлежностей къ нимъ. Щеретовыхъ, вальцовыхъ поставовъ крупосѣекъ, буратовъ и всякихъ другихъ мельничныхъ машинъ системы Г. Даверіо. Лѣсопильныхъ станковъ съ пилами. Конныхъ молотилокъ, и приводовъ, вѣялокъ, соломорѣзокъ, кукурузныхъ молотилокъ—ручныхъ, конныхъ и паровыхъ Прессовъ для винограда и сѣна. Маслобоекъ, брадспойтовъ и пасовъ. Конныхъ грабелъ «Голинсвортъ». Производство котельныхъ работъ и отливка изъ чугуна и мѣди. Выпoлненіе всякаго рода заказовъ для паровыхъ вальцовыхъ мельницъ, винокуренныхъ, пивоваренныхъ, сахарныхъ и другихъ заводовъ, вагоны для конножелезныхъ дорогъ. Складъ локобилей, паровыхъ молотилокъ, конныхъ молотилокъ со штифowymi барабанами и конныхъ приводовъ известной фирмы Клейтонъ и Шутлортъ въ Линкольнѣ, и Вѣнѣ. Главный складъ жатвенныхъ машинъ и косилокъ «Желѣзная рама» и «Континенталь» Джонстона.

Единственный складъ вальцовыхъ станковъ Г. ДАВЕРІО въ Цюрихѣ.

Заводъ имѣетъ свой собственный эллингъ для постройки пассажирскихъ и буксирныхъ пароходовъ, паровыхъ катеровъ, баржъ и проч. и принимаетъ заказы на поднятіе на эллингъ судовъ для исправленія или окраски подводныхъ частей и ихъ корпусовъ.

Агентъ въ Ростовѣ нД. Г. Я. Золотухинъ, Николаевскій пер. д. Арт. Яблокова, противъ Реального училища кв. № 8.

79—100 (Է. 2.)

ԱՌԵՏՐԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐ

Ե Ր Կ Ո Ւ Ս Ե Ռ Ի Ա Ն Ձ Ա Ն Ց Հ Ա Մ Ա Ր

ՏԱՍՆԵՐՈՐԻ ՏԱՐԻ

Առևտրական կուրսերի նպատակն է մասնագիտական առևտրական կրթութիւն տալ երկու սեռի անձանց և պատրաստել գործնական Զանապարհով հմուտ հաշուապահներ: Աւարտողները ստանում են ատտեստատներ:

Աւանդելի տուրկայք սորա են՝ 1) Առևտրական հետեւութիւն, 2) Առևտրական թուարանութիւն, 3) Հաշուապահութիւն (պարզ, կրկնակի և բանկային), 4) Թուարանութիւն համընկի վրա, 5) Առևտրական թղթակցութիւն, 6) Առևտրական և մուրհակի կանոնադրութիւն և 7) գեղագրութիւն:

Ուսումը սկսվելու է սեպտեմբերի 15-ից: Ընդունելութիւնները սեպտեմբերի 1-ից, ամենայն օր, երեկոյան 4-ից մինչև 8 ժամը, կուրսեր հիմնողի բնակարանում, Սոլջակովս, Աղէքսանդր Փրիգոնովի տանը, № 9 Սերգիէվսկայա և Նադորնայա փողոցների անկիւնում: Գնդատան դիմաց: Ծրագիրը ու կանոնները կարելի է ստանալ ԶՐԻԱՊԵՍ եղբ. Ծովանովների բանկային գրասենեակում և կուրսեր հիմնողի բնակարանում: Օտարաքաղաքացիք դիմում են կուրսերի հիմնողին.—въ Тифлисъ, С. П. Мануэляncy.

14—25 (Ե. Ե.)

ՍՈՒՐԲ ՆՇԱՆ ԵԿԵՂԵՑՈՒ օրիորդաց միդասեան ծխական ուսումնարանի աշակերտուհիների ընդունելութիւնը կը սկսվի օգոստոսի 25-ից: Իւրաքանչիւր աշակերտուհի պէտք է ներկայացնէ իր ծննդեան և ծաղկի վկայականները:

ԹԻՖԼԻՍԻ ՀԱՅՈՒՋԵԱՑ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԱՐ ՈՒ ՁԵՒԻ ուսումնարանի աշակերտուհիների ընդունելութիւնը կը սկսվի օգոստոսի 25-ից: Ամեն խնդրող պարտական է ներկայացնել իր ծննդեան, ծաղկի և ուսման վկայականը: Սերգիէվսկայա փողոց, թիւ 19: 2—2

ԹԻՖԼԻՍԻ ՀԱՅՈՑ ՀՐԱՏԱՐԱԿԶԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

- 1) Տօրաոյ—Աստուած դիմէ արդարեւ ու մեղաւորը:
- 2) Վալանէր—Հաւատարմի Սովորին:
- 3) Պէտաւոցի—Լինհարդ և Գեարաւոց:
- 4) Նալ և Գամայանտի:
- 5) Ուղընհարն—Նաւի փոքրաւորը:
- 6) Սպիւրի—Ուսեցը Թովսէփ:

5—13

ՖԻՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՆԱԽԱԳԵՆԱՑՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

MESSAGERIES MARITIMES

(ՄԵՍՍՃԸՐԻ ՄԱՐԻՏԻՄ)

Կանոնաւոր և ուղղակի երթևեկութիւն ԼՈՆԴՈՆԻ և ԲԱԹՈՒՄԻ մէջ և փոխադարձ Ուրբաթ, 23 օգոստոսի (4 սեպտեմբերի) դուրս կը գնայ ԲԱԹՈՒՄԻՑ TAMISE (ՏԱՄԻՁ) շոգենաւը, նաւապետ CHARWAY (ՇԱՐԿԱՅ) ղէպի Կ. Պոլիս, Մարսէլ, Հալիք, Լոնդոն, մանաւրդ և միջանկեալ նաւահանգիստները: Աղէնաները ԲԱԹՈՒՄԻՄ՝ ՄԱՆԱՎԱՋԻ, ԹԻՖԼԻՍԻՄ՝ ԳԵՈՐԳ ՀԵՃՈՒԲԵԱՆ ՀԵՃՈՒԲԵԱՆ, իսկ ԲԱԹՈՒՄԻ մէջ՝ ԳՕԼԿՈՒՍՏ: 2—2